

**Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi liike- ja yhteisötunnuk-
sen luovuttamisesta**

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki, jolla saatetaan yleiseen käyttöön verohallinnossa käytössä olevat liike- ja yhteisötunnukset yksityisoikeudellisista yhteisöistä ja säätiöistä, liikkeen- ja ammatinharjoittajista sekä julkisoikeudellisista oikeushenkilöistä.

Liike- ja yhteisötunnukset sekä niihin välitömästi liittyvät tunnistetiedot luovutettaisiin nykyisestä verohallinnon omaa tarvettaan varten pitämästä liike- ja yhteisötunnusrekisteristä. Rekisterissä on tiedot niistä oikeushenki-

löistä, jotka elinkeinotoimintansa tai työnantajaominaisuutensa johdosta ovat verovelvollisia. Toistaiseksi rekisterissä ei vielä ole yksityisiä liikkeen- tai ammatinharjoittajia. Tunnusten ylläpitäminen toteutettaisiin verotuksen yhteydessä kerättävillä tiedoilla. Tunnusten välittämisestä yleiseen käyttöön huolehtisi tilastokeskus.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan heti kun eduskunta on sen hyväksynyt.

YLEISPERUSTELUT

1. Esityksen yhteiskunnallinen merkitys

1.1. Tavoitteet

Elinkeinoelämässä ja julkisessa hallinnossa on viime vuosina pidetty tärkeänä uudistuksena saada yleiseen käyttöön yksiselitteinen oikeushenkilöitä sekä liikkeen- tai ammatinharjoittajia koskeva tunnusjärjestelmä, joka vastaisi luonnollisten henkilöiden osalta käytössä olevaa henkilötunnusta ja mahdollistaisi eri rekistereissä olevien oikeushenkilöiden tai liikkeen- tai ammatinharjoittajien tunnistamisen samaksi yksiköksi tai henkilöksi. Näin voitaisiin elinkeinoelämän piirissä ja julkishallinnossa luotettavasti koota samaa oikeushenkilöä taikka liikkeen- tai ammatinharjoittajaa koskevat tiedot esimerkiksi toiminnassa tarvittavaan asiakasrekisteriin tai muuhun vastaavaan tietojärjestelmään. Esityksen tavoitteena on vähen-

tää päällekkäisiä tunnusjärjestelmiä ja tietojenkäsittelytehtäviä julkishallinnossa sekä elinkeinoelämän piirissä. Esityksessä tarkoitettun tunnusjärjestelmän luomista oikeushenkilöille on viime aikoina kiirehditty varsinkin elinkeinoelämän taholta.

Esityksen tavoitteena on saattaa yleiseen käyttöön elinkeinotoimintaa harjoittaville yksityisoikeudellisille yhteisöille ja säätiöille, liikkeen- ja ammatinharjoittajille sekä julkisoikeudellisille oikeushenkilöille verohallinnon piirissä annettavat tunnukset. Lisäksi on tavoitteena, että tunnusjärjestelmän käyttö olisi joustavaa ja mahdollista ilman rajoituksia kaikille tietojen tarvisijoille. Tavoitteena on saada aikaan tunnusjärjestelmää perustettaessa ja ylläpidettäessä eri osapuolten kannalta mahdollisimman taloudellinen ratkaisu samalla kun huolehditaan siitä, ettei tunnistetietojen luovuttamisen yhteydessä varsinaisia verotustietoja koskeva tietosuoja vaarannu.

Tavoitteena liikkeen- ja ammatinharjoittajien ottamisessa liike- ja yhteisötunnusrekisteriin on se, että elinkeinotoimintaa harjoittaville luonnollisille henkilöille voidaan antaa tietoa sisältämätön ja henkilötunnuksesta poikkeava yksilöintitunnus. Näin voidaan välttää henkilötunnuksen käyttöön liittyviä tietosuojongelmia ja osaltaan estää henkilöä elinkeinonharjoittajana koskevien julkisten tietojen yhdistäminen kyseistä henkilöä koskeviin muihin yleensä ei-julkisiin tietoihin.

1.2. Keinot

Liike- ja yhteisötunnuksen saamiseksi yleiseen käyttöön ehdotetaan, että nykyisin verohallintoa varten ylläpidetystä verohallinnon liike- ja yhteisötunnusrekisteristä voitaisiin luovuttaa eräitä tunnistetietoja kaikille niitä tarvitseville. Käytännössä tietojen luovuttamisesta huolehtisi tilastokeskus. Esityksen mukaan tätä varten teknisesti tarvittavan, jäljempänä yleiseksi liike- ja yhteisötunnusrekisteriksi kutsutavan rekisterin tietosisältö olisi ilman rajoituksia luovutettavissa kaikille tarvitsijoille. Esitys lähtee siitä, että tieto oikeushenkilön taikka liikkeen- tai ammatinharjoittajan olemassaolosta, yksilöivästä liike- ja yhteisötunnuksesta sekä eräistä muista tunnistamiseen liittyvistä seikoista on luonteeltaan täysin julkinen.

Rekisteriin merkittäisiin rekisteriyksiköistä tunnusten lisäksi vain sellaisia tietoja, jotka ovat välttämättömiä rekisteriyksiköiden yksilöimiseksi, mutta joiden suojaamiseen ei ole tarvetta yleiseltä eikä rekisteriyksiköiden itsensä kannalta. Tietosuojasyistä on kuitenkin katsottu välttämättömäksi liikkeen- ja ammatinharjoittajien osalta se, ettei luonnollisen henkilön varsinaista yksilöintitunnusta, väestörekisterikeskuksen antamaa henkilötunnusta, voida liittää osaksi yleiseen käyttöön tulevan liike- ja yhteisötunnusrekisterin tietosisältöä. Rekisteristä muodostettaisiin siten suppeasisältöinen tunnus- ja tunnistetietorekisteri.

Yleinen liike- ja yhteisötunnusrekisteri perustettaisiin nykyisestä verohallinnon pitämässä liike- ja yhteisötunnusrekisteristä. Tällä tarkoitetaan kysymyksessä olevassa lakiehdotuksessa ja asetusluonnoksessa niiden tunnistetietojen loogista kokonaisuutta, joka nykyisin on tallettuna verohallinnon liike- ja yhteisötunnusrekisteriin.

Yleistä liike- ja yhteisötunnusrekisteriä pidettäisiin yllä verohallinnosta saatavien tietojen perusteella. Tunnusten saamiseksi nykyisessä laajuudessaan verotuksen käyttöä varten verohallinto kuitenkin edelleen ottaisi oman liike- ja yhteisötunnusrekisterinsä yhteyteen ne erityiset verohallinnon rekisteröintiyksiköt, jotka ovat tarpeen verohallinnon tehtäviä varten, mutta joita koskevien tunnistetietojen luovuttaminen verohallinnon ulkopuolelle ei ole aiheellista. Näitä yksiköitä koskevat tiedot saataisiin edelleen luovuttaa verohallituksen verotuslain 132 §:n ja liikevaihtoverolain 73 §:n mukaisesti antaman erityisen luvan perusteella valtion ja kuntien viranomaisille sekä julkisyhteisöille.

Yleiseen liike- ja yhteisötunnusrekisteriin otettavia rekisteriyksiköitä olisivat yksityisoikeudelliset elinkeinotoimintaa harjoittavat yhteisöt ja säätiöt sekä julkisoikeudelliset oikeushenkilöt. Näitä otettaisiin rekisteriin sen perustamisvaiheessa lukumäärältään arviolta seuraavasti: osakeyhtiöitä, avoimia ja kommandiitti-yhtiöitä noin 190 000, aatteellisia ja taloudellisia yhdistyksiä noin 19 000, säätiöitä noin 1 000 sekä julkisoikeudellisia oikeushenkilöitä noin 3 600. Lisäksi verohallinnolla olisi yleisen liike- ja yhteisötunnusrekisterin ulkopuolella edelleen verotuksen toimittamista varten tunnus noin 210 000 verohallinnon rekisteröintiyksiköllä. Yhdistysten lukumäärä jäisi vähäiseksi, koska vain veronalaista toimintaa harjoittavat tai työnantajina toimivat yhdistykset rekisteröidään verotuksen rekistereihin. Henkilötunnuksen omaavia liikkeen- tai ammatinharjoittajia otettaisiin yleiseen liike- ja yhteisötunnusrekisteriin sitä mukaa kuin verohallinto omien tarpeidensa mukaisesti antaisi heille liike- ja yhteisötunnuksia.

Liike- ja yhteisötunnus on pysyvä ja yksikäsitteinen ja seuraa rekisteriyksikköä koko sen toiminnan ajan. Tunnuksen määräytymisestä säädettäisiin tarkemmin asetuksella.

Liike- ja yhteisötunnusrekisteriin merkittäisiin rekisteriyksiköiden tunnistetiedot, jotka olisivat luonteeltaan yleisesti tiedossa olevia. Tunnistetietoja olisivat liike- ja yhteisötunnuksen ohella rekisteriyksikön nimi, kotikunta ja osoite, kielitunnus, oikeudellinen muoto, rekisteröintipäivä, jolloin tiedot on ensi kerran talletettu verohallinnon liike- ja yhteisötunnusrekisteriin ja jolloin yksikölle on annettu tunnus sekä vastaavasti rekisteristä poistamispäivä. Tunnistetiedot saadaan verovelvollisten ve-

rotuksen toimittamisen yhteydessä tekemistä ilmoituksista. Tietoja ei erikseen tarkistettaisi luovutettaessa ne yleiseen liike- ja yhteisötunnusrekisteriin. Liike- ja yhteisötunnusrekisterissä olevilla tiedoilla ei siten olisi vastaavaa julkista luotettavuutta kuin oikeushenkilöiden varsinaisesta rekisteröinnistä vastaavien erityisrekistereiden kuten kaupparekisterin, yhdistysrekisterin ja säätiörekisterin tiedoilla. Rekisterimerkinnän olemassa olosta ei esimerkiksi voitaisi varmistua siitä, että oikeushenkilö on vielä olemassa. Yleiseen liike- ja yhteisötunnusrekisteriin merkitsemisellä ei myöskään olisi oikeuksia perustavia tai niitä poistavia vaikutuksia.

Verohallinnon liike- ja yhteisötunnusrekisteriin merkitseminen perustuisi verohallinnon sisäiseen ratkaisuun. Verohallitus ratkaisisi sen, mitkä luonnollisia ja oikeushenkilöitä koskevat tiedot luovutettaisiin yleistä liike- ja yhteisötunnusrekisteriä varten. Verohallinnon liike- ja yhteisötunnusrekisteriin merkittyjen luonnollisten tai oikeushenkilöiden asemassa ei tapahtuisi muutoksia rekisteriin merkitsemisen tai siitä poistamisen johdosta. Tästä syystä ja koska muutoksenhausta verotuksen toimeenpanon yhteydessä tehtäviin päätöksiin on jo erikseen säädetty, ei verohallinnon liike- ja yhteisötunnusrekisteriin merkitsemiseen tai siitä poistamiseen ehdoteta kytkettäväksi muuta muutoksenhakomenettelyä kuin rekisterinpitäjän eli verohallituksen tai asianomaisen lääninveroviraston itseoikaisumenettely. Tästä olisivat voimassa verohallituksen antamat verohallinnon sisäiset ohjeet.

Yleiseen liike- ja yhteisötunnusrekisteriin merkitsemiseen ei sovellettaisi erillistä muutoksenhakomenettelyä, koska oikaisu tulisi aina ensin toteuttaa verohallinnon liike- ja yhteisötunnusrekisteriin, joka on yleisen liike- ja yhteisötunnusrekisterin perustana. Asianomainen veroviranomainen, joka nykykäytännön mukaan on lääninverovirasto, ilmoittaa kullekin rekisteröidylle rekisteröinnistä ja liike- ja yhteisötunnusrekisteriin merkityistä tiedoista, jolloin rekisteröidyllä on mahdollisuus korjata mahdolliset virheelliset tiedot.

Verohallinto luovuttaisi yleiseen liike- ja yhteisötunnusrekisteriin tulevat tiedot tilastokeskukselle. Tilastokeskuksen hallussa olevasta yleisestä liike- ja yhteisötunnusrekisteristä luovutettaisiin tunnuksia- ja tunnistetietoja yleiseen käyttöön tietokoneella käsiteltävässä muodossa sekä paperitulosteina. Tilastokes-

kuksella olisi lain mukaan velvollisuus harjoittaa liike- ja yhteisötunnusrekisteriä koskevaa tietopalvelutoimintaa. Laki ei aseta mitään esettä sille, että muu valtion virasto tai laitos kuten esimerkiksi luonnollisten henkilöiden rekisterihallinnosta vastaava väestörekisterikeskus, joka on tilastokeskukselta saanut liike- ja yhteisötunnusrekisterin tiedot, luovuttaisi kyseisiä tietoja omien tietopalvelusäännöstensä ja maksuperusteidensa mukaisesti.

Yleistä liike- ja yhteisötunnusrekisteriä koskevan tietopalvelutehtävän antaminen tilastokeskukselle perustuu siihen, että tilastokeskus jo tällä hetkellä ylläpitää yritys- ja toimipaikkarekisteriä, jolla on liittyviä moniin tietojärjestelmiin julkishallinnossa ja elinkeinoelämän piirissä. Verohallinto luovuttaa nykyäänkin tilastokeskuksesta annetun lain mukaisesti tilastokeskukselle tietoja monista verohallinnon rekistereistä. Siten tilastokeskuksella on jo ollut hallussaan myös verohallinnon liike- ja yhteisötunnusrekisteriin sisältyvä tietoaaineisto. Päällekkäisen tietojenkäsittelyn välttämiseksi on tarkoituksenmukaista antaa myös yleistä liike- ja yhteisötunnusrekisteriä koskeva tietopalvelutehtävä tilastokeskukselle, joka muutenkin on huolehtinut yrityssektoria koskevasta yleistä tietopalvelusta.

Tilastokeskus huolehtisi myös tiedoista maksettavien korvausten perimisestä. Tiedoista perittävät maksut määriteltäisiin valtion maksuperustelain (980/73) säännösten mukaisesti ottaen huomioon tunnusten laajentamisesta ja yleiseen käyttöön saattamisesta myös verohallinnolle aiheutuneet kustannukset.

Vaikka verohallinnon liike- ja yhteisötunnusrekisteri ei sisällä tietoja verovelvollisten taloudellisesta asemasta, koskevat verotuslain ja liikevaihtoverolain salassapitosäännökset nykyään myös verohallinnon liike- ja yhteisötunnusrekisteriä. Verolainsäädännössä säädetyn ilmoittamisvelvollisuuden täyttämiseksi esitettyjen tietojen luovuttaminen yleiseen käyttöön edellyttää siten laintasoista erityissäännöstä, joka tulee sovellettavaksi edellämainittujen säännösten sijasta. Ehdotetun laajan rekisterin täysi julkisuus ja asettaminen yleiseen käyttöön ovat periaatteessa tärkeitä yleisten rekisteri- ja tietosuojaperiaatteiden rajauskysymyksiä, jotka on niinkään aiheellista ratkaista laintasoisilla säännöksillä. Periaatteessa tärkeä ratkaisu sisältyy myös siihen, että esityksen mukaan yleiseen käyttöön annetaan hallinnon sisäistä tarvetta varten perustettu rekisteri, jon-

ka kattavuutta ei voida tarkoin etukäteen määrittellä ja jonka tiedoilla ei ole erityisrekisterien tapaista julkista luotettavuutta.

2. Nykyinen tilanne ja asian valmistelu

2.1. Nykyinen tilanne

2.1.1. Lainsäädäntö

Valtion ja kuntien viranomaisilla sekä julkisyhteisöillä on jo nykyään oikeus saada verohallitukselta rekisterien ja tilastojen pitämiseksi tarvittavia verovelvollisen yksilöimistä tarkoittavia tietoja (tunnistamistieto). Asiaa koskevat säännökset ovat verotuslain 132 §:n 4 momentissa (361/80) ja liikevaihtoverolain 73 §:n 4 momentissa (362/80).

Liiketunnuksista annetun asetuksen (411/70) mukaan voidaan oikeushenkilöille sekä liike- ja elinkeinotoimintaa harjoittaville luonnollisille henkilöille antaa liiketunnus. Asetuksen mukaan liikevaihtoverotoimisto antoi sen liikevaihtoverovelvollisille ja tilastokeskus voi antaa sen muille yksiköille. Mainitun asetuksen mukaisia tunnuksia ei käytännössä ole annettu. Liiketunnuksena on käytetty liikevaihtoveronumeroa vuoden 1989 alkuun saakka. Verohallinnossa on 1 päivästä tammikuuta 1989 lukien luovuttu liikevaihtoveronumeron käytöstä tunnistettaessa liikevaihtoverovelvollisia yksiköitä ja korvattu liikevaihtoveronumero liike- ja yhteisötunnuksella ja luonnollisten henkilöiden osalta henkilötunnuksella.

2.1.2. Käytäntö

Verohallinnon nykyisessä liike- ja yhteisötunnusrekisterissä on noin 450 000 rekisteriyksikön tiedot. Julkishallinto on voinut rajoitusti saada liike- ja yhteisötunnuksia ja tunnistetietoja käyttöönsä siten, että ne on luovutettu suoraan verotuksen rekisterijärjestelmistä. Edellä mainitut verotuslain ja liikevaihtoverolain salassapitosäännökset ovat rajoittaneet tunnuksien ja tunnistetietojen luovuttamista yksityiselle sektorille.

Verohallinnossa käytetyt liike- ja yhteisötunnukset ovat kaikesta huolimatta viime vuosina levinneet yhä yleisempään käyttöön erilaisissa elinkeinoelämän piirissä pidettävissä rekiste-

reissä. Tunnukset on kerätty näihin rekistereihin yleensä suoraan asianomaisilta yksiköiltä itseltään. Ongelmaksi on kuitenkin muodostunut se, ettei näiden rekistereiden osalta käytännössä ole ollut mahdollista tarkistaa tunnuksen oikeellisuutta, mikä tietojärjestelmiltä edellytettävän luotettavuuden johdosta kuitenkin olisi välttämätöntä.

2.2. Valmisteluvaiheet ja -aineisto

Vuonna 1973 asetettu liiketunnusrekisterityöryhmä ehdotti väestörekisterikeskuksen hoitamana liike- ja yhteisörekisterin perustamista. Rekisteriin olisi merkitty Suomessa toimivat oikeushenkilöt sekä liike-, ammatti- tai elinkeinotoimintaa harjoittavat luonnolliset henkilöt. Työryhmä ehdotti rekisteriyksiköille pysyvää ja informaatiota sisältämätöntä liike- ja yhteisötunnusta. Tunnusjärjestelmää valmisteltiin edelleen valtiovarainministeriön asettaman johtoryhmän johdolla toimineessa projektissa, jossa valmistui vuonna 1977 liike- ja yhteisörekisterin yleissuunnitelma. Suunnitelma ei kuitenkaan johtanut siinä ehdotetun järjestelmän toteuttamiseen.

Koska vuosina 1978—1980 uudistettu verokantojärjestelmä edellytti oman erillisen tunnusjärjestelmän perustamista, valtiovarainministeriö perusti sisäasiainministeriön suostumuksella 17 päivänä huhtikuuta 1978 väestörekisterikeskukseen verohallinnon tiedostoista verohallintoa varten ylläpidettävän liike- ja yhteisötunnusrekisterin. Kun kysymyksessä oli pelkästään verohallinnon tarpeita palveleva rekisteri, eivät verohallinnon salassapitosäännökset olleet esteenä rekisterin perustamiselle.

Liike- ja yhteisötunnusten saamiseksi julkishallinnon käyttöön muutettiin verotuslakia ja liikevaihtoverolakia vuoden 1980 heinäkuun alusta lukien siten, että valtion ja kuntien viranomaisilla sekä julkisyhteisöillä on oikeus saada verohallitukselta rekisterien ja tilastojen pitämisessä tarvittavia verovelvollisen yksilöimistä tarkoittavia tietoja.

Käsitellessään edellämainittua verotuslain ja liikevaihtoverolain muuttamista vuonna 1980 piti eduskunta tärkeänä liike- ja yhteisörekisteriä koskevan lain aikaansaamista.

Liike- ja yhteisörekisterijärjestelmän selkeyttämiseksi ja saattamiseksi yleiseen käyttöön sisäasiainministeriö asetti joulukuussa 1982 työryhmän laatimaan yksityiskohtaisen suunnit-

telman suppeasisältöisen verohallinnosta saataisiin tietoihin rakentuvan liike- ja yhteisörekisterin perustamiseksi ja ylläpitämiseksi. Tavoitteena oli tehdä liike- ja yhteisörekisteristä julkinen. Työryhmän toisena tehtävänä oli laatia yleissuunnitelma liike- ja yhteisörekisterin ylläpidon kehittämiseksi sekä tarpeelliseksi katsottavien yhteyksien luomiseksi erityisrekistereihin, kuten säätio- ja yhdistysrekistereihin sekä kaupparekisteriin.

Vuonna 1987 verohallinto ryhtyi itse antamaan liike- ja yhteisötunnuksia sekä tätä varten ylläpitämään omaa liike- ja yhteisötunnusrekisteriään. Siitä lähtien väestörekisterikeskus ei enää ole osallistunut verohallinnon liike- ja yhteisötunnusrekisterin ylläpitoon.

Keväällä 1987 valtiovarainministeriö asetti työryhmän määrittelemään uuden tilanteen pohjalta liike- ja yhteisörekisterijärjestelmän tarkoitusta, organisointia ja tarvittavia säädösmuutoksia. Työryhmän raportin ja siitä saatujen lausuntojen pohjalta voitiin todeta yhtenäisen ja yleisesti käytössä olevan liike- ja yhteisötunnuksen ilmeinen ja kiireinen tarve. Esitys on laadittu mainitun työryhmän työn perustalta.

3. Tilanne Ruotsissa, Tanskassa ja Norjassa

3.1. Ruotsi

Ruotsissa tuli voimaan heinäkuun alusta vuonna 1975 laki (SFS 1974:174) oikeushenkilöiden yksilöintitunnuksesta. Laissa määritellään ne oikeushenkilöt, joille annetaan yksilöintitunnusena toimiva organisaationumero (organisationsnummer). Lain mukaan organisaationumero voidaan antaa hakemuksesta myös muille juridisille henkilöille.

Lain mukaan verohallitus (Riksskatteverket) antaa ohjeet ja valvoo organisaationumeron antamista sekä ylläpitää organisaationumerorekisteriä kaikista tunnuksen saaneista yksiköistä. Organisaationumeron lisäksi rekisterissä on tieto juridisen henkilön nimestä, osoitteesta, tietoläänistä, kunnasta, seurakunnasta ja juridisesta muodosta, rekisteröinti- ja rekisteristä poistoajankohdasta sekä mahdollisesta konkurssimerkinnästä. Nämä ovat julkisia tietoja.

Organisaationumerorekisteriin rekisteröimisestä ja siitä poistamisesta verohallinto ilmoittaa kaikille rekisteröidyille. Mikäli ilmoitus on

jossain muodossa virheellinen, tulee oikaisuilmoitus tehdä paikalliselle veroviranomaiselle. Rekisteröidyllä on oikeus hakea muutosta organisaationumeron antoon liittyvissä asioissa verohallitukselta, jonka päätöksestä ei voi valittaa.

Jokaisella on oikeus saada tietoja organisaationumerorekisteristä. Mikäli organisaationumerorekisterin tietoja on tarkoitus käyttää muiden rekisterien päivittämiseen, otosten toimintaan tai täydentämään ja tarkistamaan muiden rekisterien tietoja, niin ne tulee nykyisin pyytää ensimmäisenä päivänä syyskuuta 1984 voimaantulleen asetuksen (SFS 1984:692) mukaan Ruotsin tilastollisen päätoimiston ylläpitämästä yleisestä yritysrekisteristä.

Yleinen yritysrekisteri sisältää tietoja niistä yksiköistä, joille juridisten henkilöiden yksilöintitunnuslain mukaan on annettu organisaationumero, yksityisistä elinkeinonharjoittajista, jotka on merkitty kaupparekisteriin sekä luonnollisista henkilöistä ja kuolinpesistä, jotka säännöllisesti harjoittavat elinkeinotoimintaa tai ovat työnantajia.

Yleistä yritysrekisteriä varten tulee asetuksen mukaan luovuttaa Ruotsin tilastolliselle päätoimistolle tietoja verohallituksen ylläpitämästä verotusrekisteristä, patentti- ja rekisterilaitoksen osakeyhtiörekisteristä sekä lääninhallituksen kaupparekisteristä.

Rekisteriä saavat käyttää viranomaiset ja yksityiset. Asetus yleisestä yritysrekisteristä ei sen 15 §:n mukaan rajoita viranomaisten velvollisuutta noudattaa painovapausasetuksen sääntöjä yleisten asiain julkisuudesta tai salassapidon säilyttämislakia (SFS 1980:100). Sellainen tietojen luovutus yleisestä yritysrekisteristä, joka ei perustu painovapausasetukseen tai salassapidon säilyttämislakiin tapahtuu yleistä yritysrekisteriä koskevan asetuksen mukaan.

Ruotsissa juridisten henkilöiden organisaationumerot ovat nykyisin yleisessä käytössä. Myös yksikköjen rekisteröinti ja niitä koskevien tietojen jatkuva ylläpito ja tietopalvelu toimii hyvin.

3.2. Tanska

Tanskassa säädettiin huhtikuussa 1975 laki yritysrekisteristä (1975:151). Lain mukaan talousministeriön (økonimiministeriet) alaisuudessa ylläpidetään yleistä yritysrekisteriä, joka auttaa julkisia viranomaisia yrtysrekisterikysy-

myksissä ja josta pyydettyä voidaan antaa tietoja julkisille viranomaisille ja kaikille muille tarvitsijoille ja joka myötävaikuttaa julkisen yritysrekisteröinnin yhtenäistämässä ja yksinkertaistamisessa.

Rekisteriin merkitään ne yksiköt, joita julkiset viranomaiset tai instituutiot ovat lain tarkoittamassa mielessä rekisteröineet tai velvollisia rekisteröimään ja jotka ovat työnantajia tai elinkeinonharjoittajia tai niiden sivuliikkeitä tai toimipaikkoja. Rekisterissä ylläpidetään yhtenäistä tunnusta.

Yritysrekisteriin rekisteröidään yksikön nimi, osoite, puhelinnumero, sijaintikunta, omistaja, juridinen muoto, toimiala sekä yksikön mahdolliset tunnukset muissa julkisissa rekistereissä. Talousministeriön määräämien sääntöjen mukaan voidaan yritysrekisteriin merkitä myös muita tietoja.

Mikään Tanskassa käytetyistä oikeushenkilöiden yksikkötunnuksista, Moms-numero, jonka Tanskan tullilaitos antaa ulkomaankauppaa harjoittaville ja lisäarvonverovelvollisille yksiköille, Tanskan verohallinnon antama liike- ja yhteisötunnusta vastaava SE-numero tai yhtymien rekisteröinnissä käytetyt A/S- tai ApS-tunnukset, ei ole vakiintunut yleiseen käyttöön. Tanskan tilastoviranomaisen (Danmarks Statistik) antamaa yritysrekisterin omaa yritysrekisterinumeroa ei myöskään ole saatu yleiseen käyttöön. Nyttemmin on tietävästi tavoitteena kuitenkin, että Tanskan verohallinnon antama ja käyttämä Suomen liike- ja yhteisötunnusta vastaava SE-numero tulisi Tanskassa yleisesti käyttöön oikeushenkilöiden tunnuksena.

3.3. Norja

Norjassa ei toistaiseksi ole yhtä yhtenäistä tunnusta juridiselle henkilölle. Tämän haitan poistamiseksi ja viranomaisten ylläpitämien rekistereiden rationalisoimiseksi on vuonna 1988 tehty ehdotus ”Samspill om grundata” Et forslag til samordning av virksomhets — og foretagsregistre i offentlig förvaltning (Norges offentlige utredningen, NOU 1988 :15). Siinä esitetään, että Norjassa muodostettaisiin kaksi julkista perusrekisteriä.

Ensinnäkin oikeusministeriön yritysrekisteri kehitettäisiin kaikkien niiden yksikköjen, joiden tarkoituksena on harjoittaa taloudellista toimintaa, viralliseksi perusrekisteriksi, jossa

ainoastaan annettaisiin yritystunnuksia. Toisen perusrekisteri muodostettaisiin esityksen mukaan Norjan tilastollisen päätoimiston toimipaikka- ja yritysrekisteristä, jossa olisi myös toimipaikat ja jossa annettaisiin ainoastaan toimipaikkatunnuksia.

4. Esityksen organisatoriset ja henkilöstövaikutukset

Esityksessä on pidetty lähtökohtana sitä, että liike- ja yhteisötunnusten käyttöönotto toteutettaisiin esitetyllä tavalla tilastokeskuksen ja verohallinnon nykyisen organisaation avulla. Esityksellä ei siten ole välittömiä organisatorisia vaikutuksia.

Ehdotettu yleinen liike- ja yhteisötunnusrekisteri ei aiheuttaisi tilastokeskukselle lisää henkilöstötarpeita rekisteriä ylläpitävän henkilöstön osalta, mutta tietojen kysyntä saattaisi vaikuttaa siihen, että rekisterin käyttöönoton jälkeen tarvittaisiin tietojen luovutustehtäviin lisähenkilöitä.

5. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Tärkeimpänä hyötynä voidaan pitää sitä, että yleiseen käyttöön otettava liike- ja yhteisötunnusrekisterijärjestelmä vähentäisi vääristä ja epätarkoista tiedoista aiheutuvia kustannuksia koko yhteiskunnassa. Liike- ja yhteisötunnusrekisterin perustaminen poistaisi myös elinkeinoelämäältä tarpeen kehittää rinnakkaisia tunnusjärjestelmiä, jotka myöhemmin aiheuttaisivat sekaannusta.

Nykyisen verohallinnon liike- ja yhteisötunnusrekisterin atk-suunnittelu- ja käyttökustannukset ovat hieman yli miljoona markkaa vuodessa. Lisäksi lääninverovirastoilla on tietokannan päivityksessä jatkuvasti suuri työ. Ehdotetun yleisen liike- ja yhteisötunnusrekisterijärjestelmän käyttöönotosta aiheutuisi tilastokeskukselle kertakustannuksia noin 150 000 markkaa. Nämä kustannukset ajoittuisivat sille vuodelle, jona yleinen liike- ja yhteisötunnusrekisteri otetaan käyttöön. Vuosittaisiksi käyttökustannuksiksi arvioidaan 500 000 markkaa.

Verohallinnolle aiheutuisi perustamisvaiheen rekisterin laajennuksesta ja atk-tarkistusajoista lisäkustannuksia, joiden suuruus riippuisi suo-

ritettävän tarkistustyön laajuudesta, eivätkä ole tarkasti arvioitavissa.

Järjestelmän ylläpidossa tarvittavien henkilöiden palkkaamisesta sekä edellä mainittuja muita tilastokeskukselle ja verohallinnolle aiheuttavia menoja vastaavasti lisääntyisivät tilastokeskuksen maksullisesta palvelutoiminnasta saamat tulot. Tilastokeskukselle tietojen luovutuksesta saatavien tulojen määrä riippuisi perittävistä yksikkömaksuista sekä luovutettavien tietojen määristä. Yksikkömaksujen suuruus määräytyisi valtion maksuperustelain säännösten mukaisesti siten, että myös verohallinnolle liike- ja yhteisötunnusrekisterijärjestelmän ylläpidosta aiheutuneet kustannukset otettaisiin huomioon maksuja määrättäessä.

6. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

Yleinen liike- ja yhteisötunnusrekisteri ei vaikuttaisi erityisrekistereiden, kuten lähinnä kaupparekisterin, yhdistysrekisterin ja säätiörekisterin asemaan. Erityisrekistereihin kohdistuva ilmoitusmenettely säilytettäisiin ennallaan.

Tilastokeskus on pitänyt vuodesta 1968 rekisteriä liikevaihtoverovelvollisista yrityksistä. Tilastokeskus on vuonna 1984 laajentanut edellä mainittua rekisteriä siten, että se kattaa kaikki työnantajina toimivat tai liikevaihtoverovelvolliset yritykset ja yritystyyppiset yksiköt toimipaikkoineen ja sisältää tietoja sekä oikeushenkilöistä että yksityisistä elinkeinonharjoittajista. Rekisterin tunnustietona käytetään nykyisin liike- ja yhteisötunnusta oikeushenkilöiden osalta ja henkilötunnusta luonnollisten

henkilöiden osalta. Rekisterissä on 150 000 yritystä tai ammatinharjoittajaa ja näillä 183 000 toimipaikkaa. Rekistereissä on tunnistetietojen lisäksi yrityksiin ja toimipaikkoihin liittyvät tilastolliset luokitustiedot sekä tietoja toiminnan lajista, laajuudesta ja tilasta.

Tilastokeskus on palvellut tiedon tarvitsijointa säännöstensä mukaan jo usean vuoden ajan maksullisena palvelutoimintana. Vaikka valmiudet myös liike- ja yhteisötunnuspalveluun ovat olleet olemassa, ei sitä ole voitu harjoittaa tunnustietojen luovuttamiseen oikeuttavien säännösten puuttuessa.

Myöhemmin selvitetään tarve laajentaa liike- ja yhteisötunnusta koskevaa tietopalvelua. Kysymykseen voisivat tulla väestörekisterikeskus ja 59 rekisteritoimistoa, joilla olisi tehtävään valmis palveluorganisaatio sekä aikaisempaa kokemusta liike- ja yhteisörekisterinpidosta. Asialla olisi lisäksi liittymäkohtia rekisteritoimistojen kaupparekisteritehtäviin, jotka ovat uudistumassa.

Valtion ja kuntien viranomaisilla sekä julkisyhteisöillä on nykyisin oikeus saada rekisterien ja tilastojen pitämisessä tarvittavia verovelvollisen yksilöimistä tarkoittavia tunnistamistietoja ja verohallitukselta. Koska yleiseen liike- ja yhteisötunnusrekisteriin merkittävä tunnistamistieto tulisi olemaan täysin julkinen ja tietopalvelusta huolehtisi tilastokeskus, ei näiden tietojen saamiseen verohallitukselta ole enää erityistä tarvetta. Tähän nähden julkishallinnon oikeus tunnistamistietojen saantiin verohallitukselta voitaisiin rajoittaa niihin tunnistamistietoihin, jotka eivät sisälly yleiseen liike- ja yhteisötunnusrekisteriin. Verotuslakiin ja liikevaihtoverolakiin on tarkoitus erikseen tehdä tätä koskevat muutokset.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

1 §. Pykälässä annettaisiin verohallitukselle oikeus ja velvollisuus luovuttaa verohallinnon tehtävien hoitamiseen liittyvän ilmoittamisvelvollisuuden täyttämiseksi esitettyjä tunnistamistietoja tilastokeskukselle niiden saattamiseksi 3 §:n mukaisesti yleiseen käyttöön.

Tietojen luovuttajana olisi verohallitus. Verohallituksen ja lääninverovirastojen työnjako liike- ja yhteisötunnusrekisterin ylläpitoon liitetyissä asioissa muutoin ratkaistaan verohallinnon sisällä.

Laissa ei yksityiskohtaisesti määriteltäisi niitä oikeushenkilöitä, joita koskevia tietoja voitaisiin lain nojalla luovuttaa tilastokeskukselle ja vastaavasti merkitä yleiseen liike- ja yhteisö-

tunnusrekisteriin. Tämä aiheutuu siitä, että rekisteri olisi tietojen keräämistävän johdosta siten epätäydellinen, ettei kaikkia oikeushenkilöitä olisi rekisterissä eikä rekisteröitäviä liikkeen- ja ammatinharjoittajia voitaisi etukäteen tarkasti määrittellä.

Yleiseen liike- ja yhteisötunnusrekisteriin merkittäisiin elinkeinotoimintaa harjoittavat yksityisoikeudelliset yhteisöt ja säätiöt sekä julkisoikeudelliset oikeushenkilöt. Rekisteriyksiköitä voisivat olla myös yksityiset liikkeen- ja ammatinharjoittajat, joihin ei kuitenkaan luettaisi maatalatalouden harjoittajia. Perusteena liikkeen- ja ammatinharjoittajien merkitsemiselle rekisteriin on se, että näin heille voidaan saada henkilötunnuksesta poikkeavaa tietoa sisältämätön yhtenäinen tunnusjärjestelmä. Uusi tunnusjärjestelmä siten osaltaan poistaa henkilötunnuksen käyttöön liittyviä tietosuojaongelmia yrittäjätoiminnan osalta.

Rekisteriyksiköitä olisivat esimerkiksi avoimet yhtiöt, kommandiittiyhtiöt, osakeyhtiöt, asunto-osakeyhtiöt ja osuuskunnat jos ne harjoittavat elinkeinotoimintaa. Vakuutusosakeyhtiöt ja keskinäiset vakuutusyhtiöt olisivat rekisterissä saman edellytyksen perusteella. Sama koskisi säätiölain (109/30) ja eläkesäätiölain (469/55) mukaisia säätiöitä sekä säästöpankkeja. Taloudellisia yhdistyksiä olisivat rekisterissä esimerkiksi keskinäiset vahinkovakuutusyhdistykset, hypoteekkiyhdistykset ja avustuskassat. Aatteellisista yhdistyksistä liike- ja yhteisötunnusrekisterissä olisivat vain ne yhdistykset, jotka toimivat työnantajina tai joilla on esimerkiksi liiketuloa ja jotka tämän vuoksi ovat verotuksen rekisterissä.

Julkisoikeudellisista oikeushenkilöistä rekisteriin merkittäisiin ainakin valtio ja sen laitokset, kunnat, kuntainliitot, evankelis-luterilainen kirkko ja sen seurakunnat, ortodoksinen kirkkokunta ja sen seurakunnat, rekisteröidyt uskonnolliset yhdyskunnat, lakiin perustuvat ylioppilaskunnat ja osakunnat sekä Suomen Asianajajaliitto. Lisäksi merkittäisiin erillishallinnolliset valtion laitokset kuten Suomen Pankki, Helsingin yliopisto ja kansaneläkelaitos.

Verohallinnon liike- ja yhteisörekisterissä ei tällä hetkellä käytetä luonnollisten henkilöiden yksilöimiseen liike- ja yhteisötunnusta siinäkään tapauksessa, että kyseinen henkilö on liikkeen- tai ammatinharjoittaja. On kuitenkin tarkoituksena, että liikkeen- ja ammatinharjoittajille jo lähitulevaisuudessa aletaan antaa

liike- ja yhteisötunnuksia. Lainkohdan mukaan yleiseen liike- ja yhteisötunnusrekisteriin voidaan luovuttaa tietoja luonnollisten henkilöiden osalta vain liikkeen- ja ammatinharjoittajista, eikä yleisestä liike- ja yhteisötunnusrekisteristä siten käytännössä voi muodostua luonnollisten henkilöiden yleistä rekisteriä. Liikkeen- tai ammatinharjoittajia merkittäisiin yleiseen liike- ja yhteisötunnusrekisteriin sitä mukaa kuin se verotuksen toimittamista varten olisi tarkoituksenmukaista.

Lakiehdotuksessa käytetty käsite liikkeen- tai ammatinharjoittaja ei ole täysin yksiselitteinen. Käytännön rajausta rekisteriin merkitsemisessä kulkisi luonnollisten henkilöiden osalta verotuksellisten perusteiden mukaisesti siten, että liike- ja yhteisötunnusrekisteriin merkittäisiin elinkeinotulon verottamisesta annetun lain (360/68) nojalla verotettavia luonnollisia henkilöitä.

2 §. Lainkohdassa annetaan tilastokeskusselle oikeus saada verohallitukselta liike- ja yhteisötunnusrekisterin ylläpitämiseksi tarvittavat tiedot. Siten tilastokeskus olisi yleisen liike- ja yhteisötunnusrekisterin varsinainen rekisterinpitäjä, joka 3 §:n mukaisesti vastaisi myös liike- ja yhteisötunnusrekisteriä koskevasta tietopalvelusta. Lainkohdassa lueteltaisiin myös rekisteriin merkittävät tunnistetiedot, jotka ovat jo nykyisessä verohallintoa varten pidetyssä liike- ja yhteisötunnusrekisterissä. Tiedot määräytyvät osin rekisteröidyn yksikön antamien tietojen mukaan. Rekisteriin merkitsemis- ja poistamispäivämäärät voivat määräytyä muilla perusteilla. Verohallinnon liike- ja yhteisötunnusrekisteriin merkitsemispäivällä ja vastaavasti poistamispäivällä tarkoitetaan sitä päivää, jolloin tiedot on ensi kerran talletettu rekisteriin tai poistettu rekisteristä ja yksikölle on annettu liike- ja yhteisötunnus. Yksikön oikeudellinen muoto on verohallinnon oman luokituksen mukainen.

Verohallinnon liike- ja yhteisötunnusrekisterissä on tällä hetkellä yli 200 000 verohallinnon rekisteröintiyksikköä. Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi siitä, etteivät nämä kuuluisi tilastokeskuksen tietojensaantioikeuden piiriin. Tällaisia ovat muun muassa erikseen verotettavat yhteisetuudet (muun muassa kalastuskunnat, vesi- ja jakokunnat sekä niihin verrattavat yhteisetuudet), jaettavat yhtymät (muun muassa yhteismetsät ja kiinteistöyhtymät), yhteisvastuulliset pidätysvelvolliset (muun muassa rekisteröimättömät osakeyhtiöt,

ennen vuotta 1982 muodostuneet kuolinpesät ja konkurssipesät) sekä ne yksiköt, joille tunnus on annettu vain veron perimistä tai palauttamista varten (muun muassa leimaverokoneen luvanhaltija tai ei-verovelvollinen, arpajaiset toimeenpaneva yhdistys).

3 §. Tilastokeskukselle ehdotetaan annettavaksi liike- ja yhteisötunnusrekisteriä koskeva tietopalvelutehtävä. Lakiehdotuksen mukaan tietojen luovuttamiselle yleisestä liike- ja yhteisötunnusrekisteristä ei voida asettaa mitään muita edellytyksiä kuin 5 §:ssä säädetyn maksun suorittaminen. Lainkohdan mukaan oikeus saada tietoja rekisteristä koskisi sekä luonnollisia että oikeushenkilöitä ja yhtä hyvin ulkomaalaisia kuin Suomen kansalaisiakin. Rekisterin tiedot olisivat siten täysin julkisia ja kenen tahansa rajoituksitta hankittavissa. Rekisterin 2 §:n mukainen tietosisältö on tätä ajatellen supistettu niin pieneksi kuin mahdollista.

4 §. Tietosuojan varmistamiseksi ehdotetaan, ettei yleiseen liike- ja yhteisötunnusrekisteriin voitaisi merkitä muita kuin 2 §:ssä tarkoitettuja tietoja. Rekisterinpitäjä ei siten voi yhdistää liike- ja yhteisötunnusrekisteriin esimerkiksi henkilötunnuksia. Säännös johtuu siitä, että tietojen luovuttamiselle rekisteristä ei 3 §:n mukaisesti asetettaisi käytännössä mitään rajoituksia. Liikkeen- ja ammatinharjoittajien osalta henkilötunnuksen liittäminen liike- ja yhteisötunnusrekisteriin olisi muutoin käytännössä merkinnyt tietosuojan kaventumista siitä, mikä se väestökirjalain (141/69) mukaan on. Väestökirjalain 12 §:ssä asetetaan väestökirjatietojen luovuttamiselle se edellytys, että luovuttamisen tulee tapahtua ”hyväksyttävään tarkoitukseen”. Vastaavan säännöksen liittäminen yleistä liike- ja yhteisötunnusrekisteriä koskevaan lakiin olisi merkinnyt liike- ja yhteisötunnusten käyttöön ottamiselle olennaista rajoitusta.

Säännös ei sinänsä estä sitä, että tietojen käyttäjä omissa tietojärjestelmissään yhdistää esimerkiksi liikkeen- ja ammatinharjoittajia

koskevat liike- ja yhteisötunnusrekisterin tiedot muun oman, mahdollisesti henkilötunnuksia sisältävän rekisterinsä tietoihin. Näissä tapauksissa syntyneen uuden rekisterin tietojen edelleen luovuttamisen edellytykset määräytyisivät joko asianomaisen erityislainsäädännön tai henkilörekisterilain (471/87) mukaisesti. Syntynyttä uutta rekisteriä ei siten enää koskisi 3 §:n mukainen rajoittamaton tiedonsaantioikeus.

5 §. Yleisestä liike- ja yhteisötunnusrekisteristä luovutettavista tiedoista perittäisiin maksuja valtion maksuperustelain mukaisesti. Niin kauan kuin verohallinnolla ei ole omaa maksuasetusta perisi verohallinnolle liike- ja yhteisötunnusrekisterin yleiseen käyttöön laajentamisesta aiheutuneet kustannukset valtion maksuperustelain 2 §:n mukaisesti tilastokeskus.

6 §. Liike- ja yhteisötunnuksen muodosta on tarkoituksena säätää asetuksella vastaavasti kuin henkilötunnuksen muodosta on säädetty väestökirja-asetuksen 5 §:ssä. Lisäksi tarkempia säännöksiä verohallinnon liike- ja yhteisötunnusrekisteristä sekä yleisestä liike- ja yhteisötunnusrekisteristä ja lain täytäntöönpanosta ja soveltamisesta annettaisiin asetuksella. Esityksen liitteenä on asetusluonnos.

2. Voimaantulo

Liike- ja yhteisötunnusten saattamista yleiseen käyttöön pidetään kiireellisesti toteutettavana uudistuksena. Ennen tätä on kuitenkin nykyisen verohallintoa varten pidettävän liike- ja yhteisötunnusrekisterin tietojen oikeellisuus tarkistettava, mikä tehtävä koneellisesti suoritettuna vie aikaa muutamia kuukausia. Tarkistus voidaan aloittaa jo ennen esityksen lopullista hyväksymistä. Tämän vuoksi liike- ja yhteisötunnusrekisteriä koskeva lainsäädäntö ehdotetaan tulevaksi voimaan heti kun eduskunta on sen hyväksynyt.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

liike- ja yhteisötunnuksen luovuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tietojen luovuttaminen verohallinnon liike- ja yhteisötunnusrekisteristä

Verohallitus luovuttaa pitämästään verohallinnon liike- ja yhteisötunnusrekisteristä oikeushenkilöitä sekä liikkeen- ja ammatinharjoittajia koskevia tunnistetietoja tilastokeskukselle yleistä liike- ja yhteisötunnusrekisteriä varten.

2 §

Yleisen liike- ja yhteisötunnusrekisterin tietosisältö

Tilastokeskuksella on oikeus 1 §:n mukaisesti saada verohallitukselta yleisen liike- ja yhteisötunnusrekisterin pitämistä varten seuraavat tunnistetiedot:

- 1) liike- ja yhteisötunnus;
- 2) nimi;
- 3) kielitunnus;
- 4) kotikunta ja osoite;
- 5) oikeudellinen muoto;
- 6) verohallinnon liike- ja yhteisötunnusrekisteriin merkitsemispäivä;
- 7) verohallinnon liike- ja yhteisörekisteristä poistamispäivä.

Tilastokeskuksen 1 momentissa tarkoitettu oikeus saada tietoja verohallinnon liike- ja yhteisötunnusrekisteristä ei koske tietoja rekisteriin sisältyvistä verohallinnon rekisteröintiyksiköistä.

3 §

Tietojen luovuttaminen

Jokaisella on oikeus saada 5 §:ssä tarkoitet-

tua maksua vastaan tilastokeskukselta tietoja yleisestä liike- ja yhteisötunnusrekisteristä.

4 §

Muiden tietojen merkitsemiskielto

Yleiseen liike- ja yhteisötunnusrekisteriin ei saa merkitä muita kuin 2 §:ssä tarkoitettuja tietoja.

5 §

Maksut

Rekisteristä luovutettavista tiedoista perittävästä maksusta säädetään asetuksella siten kuin valtion maksuperustelaisissa (980/73) säädetään.

6 §

Tarkemmat säännökset

Verohallinnon liike- ja yhteisötunnusrekisteristä, yleisestä liike- ja yhteisötunnusrekisteristä ja niissä käytettävän liike- ja yhteisötunnuksen muodosta säädetään asetuksella, jolla myös annetaan tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta.

7 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 19 .

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 16 päivänä helmikuuta 1990

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Ministeri *Ilkka Kanerva*

Liike- ja yhteisötunnusasetus

Valtiovarainministerin esittelystä säädetään liike- ja yhteisötunnuksen luovuttamisesta päivänä kuuta 19 annetun lain (/) 6 §:n nojalla:

1 §

Verohallinnossa annetaan siinä laajuudessa kuin se verotuksen toimittamista varten on tarkoituksenmukaista verovelvollisille ja työnantajana toimiville oikeushenkilöille sekä liikkeen- ja ammatinharjoittajille liike- ja yhteisötunnukset, jotka merkitään verohallinnon liike- ja yhteisötunnusrekisteriin. Verohallinnon liike- ja yhteisötunnusrekisteriin voidaan merkitä myös muita yksiköitä, milloin se verohallinnon tehtävien kannalta on tarkoituksenmukaista.

Verohallinnon liike- ja yhteisötunnusrekisteriin merkitään liike- ja yhteisötunnuksen lisäksi rekisteröitävän yksikön tunnistamiseksi tarvittavat ja verohallituksen tarkemmin määräämät muut tiedot.

2 §

Yleiseen liike- ja yhteisötunnusrekisteriin merkittävistä yksiköistä päättää tilastokeskus.

3 §

Verohallitus luovuttaa yleiseen liike- ja yhteisötunnusrekisteriin merkittävät tiedot tilastokeskukselle maksutta. Määrätessä maksuja yleisestä liike- ja yhteisötunnusrekisteristä luovutettavista tiedoista on niissä otettava huomioon verohallinnolle aiheutuvat kustannukset, siltä osin kuin ne kohdistuvat yleisen liike- ja yhteisötunnusrekisterin perustamiseen tai ylläpitoon.

4 §

Liike- ja yhteisötunnuksen muodostavat järjestysnumero ja tarkistusnumero mainitussa järjestyksessä. Järjestysnumero on enintään seitsemännumeroinen.

Tarkistusnumeron laskemiseksi kerrotaan oikealta vasemmalle lukien järjestysnumeron

ensimmäinen numero luvulla 2,

toinen ” ” 4,

kolmas ” ” 8,

neljäs ” ” 5,

viides ” ” 10,

kuudes ” ” 9,

seitsemäs ” ” 7 sekä

lasketaan näin saadut tulot yhteen ja jaetaan summa luvulla 11. Tarkistusnumero määräytyy jakolaskun jakojäännöksen perusteella seuraavasti: jos jakojäännös on nolla, on tarkistusnumero nolla. Jos jakojäännös on suurempi kuin yksi, on tarkistusnumero erotus, joka saadaan vähentämällä jakojäännös luvusta 11. Jos jakojäännös on yksi, jätetään tarkistusnumeroa vastaava järjestysnumero käyttämättä.

5 §

Oikeushenkilö taikka liikkeen- tai ammatinharjoittaja säilyttää koko toimintansa ajan saman liike- ja yhteisötunnuksen. Liike- ja yhteisötunnus voi säilyä samana rekisteröidyn yksikön oikeudellisen luonteen muuttuessa tai sulautuessa toiseen yksikköön.

Verohallinnon liike- ja yhteisötunnusrekisteristä poistetun yksikön tunnusta ei saa ottaa uudelleen käyttöön toista yksikköä varten.

6 §

Verohallitus antaa tarvittavat tarkemmat määräykset tunnuksen antamisessa ja yksikköjen verohallinnon liike- ja yhteisötunnusrekisteriin merkitsemisessä ja siitä poistamisessa sekä rekisterissä havaitun virheen oikaisemisessa noudatettavasta menettelystä.

7 §

Tämä asetus tulee voimaan päivänä kuuta 19 .

